

Raport „Nastolatki 3.0” jest wynikiem piątej fali badań nad cyberaktywnością nastolatków i cyberprzestrzeni, w której się poruszają. Sporządzony został na podstawie badań przeprowadzonych w 160 szkołach, znajdujących się w 16 województwach Polski. Kompletne odpowiedzi uzyskano od 4984 uczniów (7 i 8 klasa szkoły podstawowej oraz 1 i 2 klasa szkoły ponadpodstawowej) oraz 1255 rodziców i opiekunów prawnych. Jak podkreślają autorzy raportu, w badaniu szczególnie zwrócono uwagę na media społecznościowe i towarzyszące im problemy społeczne, m.in.: samotność, samoocenę, seksualizację, uzależnienie, internetowe wyzwania.

RAPORT „NASTOLATKI 3.0” – PODSUMOWANIE BADANIA NA TEMAT AKTYWNOŚCI NASTOLATKÓW W SIECI

Marta Jarosiewicz

W jaki sposób nastolatki korzystają z internetu?

Nastolatki podobnie wybierają urządzenia do łączenia się z internetem – niezależnie od wieku i wielkości miejsca zamieszkania preferują urządzenia mobilne. 88,8% badanych nastolatków przyznało, że najczęściej z internetu korzysta **za pomocą smartfona**, którego dostają, mając około 8,5 lat. Jednocześnie chłopcy 3 razy częściej niż dziewczęta korzystają z komputera stacjonarnego oraz konsoli do gier. Prawie 90% nastolatków najczęściej korzysta z internetu **w domu**, a blisko co drugi **w drodze i w podróży**. Częściej niż co czwarty nastolatek jest online również **w szkole**. Występują nieznaczne różnice w podziale na płeć – dziewczęta częściej niż chłopcy (52,2% vs 43,5%) korzystają z sieci w podróży; oraz wiek – im starsi uczniowie, tym częściej korzystają z internetu w szkole.

Z badania wynika, że bez względu na miejsce zamieszkania, nastolatki korzystają z internetu lub smartfona przede wszystkim **w celach rozrywkowych** (75,2% wskazuje na słuchanie muzyki, 58,7% na oglądanie filmów i seriali, 46,3% na granie w gry online, 41,7% na media społecznościowe) oraz **komunikacyjnych** (64,4% wskazuje na komunikatory i czaty). Chłopcy częściej niż dziewczęta grają w gry online, a dziewczęta częściej słuchają muzyki, kontaktują się ze znajomym i korzystają z serwisów społecznościowych. Jednocześnie wraz z wiekiem badanych rośnie odsetek nastolatków słuchających muzyki i korzystających z serwisów społecznościowych, a tych grających w gry maleje.

Ile czasu nastolatki spędzają w internecie?

W piątej fali badań kolejny raz odnotowano wzrost czasu korzystania z internetu przez nastolatków. W dni powszednie to średnio 5 godzin 36 minut (vs. 2014 rok – 3 godziny 40 minut), a w weekend 6 godzin 16 minut. Czas użytkowania internetu wzrasta wraz z wiekiem użytkowników oraz wielkością miejsca zamieszkania. Jednocześnie wraz ze wzrostem czasu korzystania z internetu wzrasta odsetek nastolatków, którzy charakteryzują się wysokim lub powyżej przeciętnej poziomem poczucia samotności.

W dni powszednie prawie trzech na czterech nastolatków w godzinach 16:00–22:00 spędza czas przed monitorem swojego komputera bądź ekranem smartfona, a niemal co dziesiąty badany przebywa w sieci w godzinach nocnych (22:00–01:00). W dni wolne nastolatki zaglądają do telefonu regularnie przez cały dzień, tj. w godzinach 13:00–22:00.

Rozproszona uwaga nastolatków

Ponad połowa nastolatków często lub bardzo często **w trakcie korzystania z internetu lub smartfona równocześnie wykonuje inne zadania albo czynności**. Połowa podczas spożywania posiłków, 40% podczas oglądania telewizji czy filmów, a co trzeci nastolatek korzysta z internetu lub smartfona bezpośrednio podczas zasypiania. Wśród badanych tendencja do korzystania ze smartfona podczas wykonywania innych czynności jest silniejsza u dziewcząt – aż 69,4% (vs. 54% chłopców)

tak się zachowuje. Jak wynika z odpowiedzi udzielanych przez rodziców nastolatków, wielu z nich nie zauważa jak powszechny jest to problem. Chociaż średnio 61,6% nastolatków potwierdza, że w trakcie korzystania z internetu lub smartfona równocześnie wykonuje inne czynności, ich rodzice widzą to inaczej – 42,8% opiekunów przyznaje, że obserwuje takie zachowanie. Znacząca różnica zdań dotyczy również korzystania z internetu w godzinach nocnych (50,4% nastolatków vs 28,9% rodziców przyznaje, że ma miejsce taka aktywność) oraz podczas spożywania posiłków (49,5% vs 24,5%).

Obserwowanie i doświadczanie cyberprzemocy przez nastolatków

Jak wynika z badania, nastolatki, bez względu na wiek, płeć czy miejsce zamieszkania, obserwują różne formy cyberprzemocy. Prawie **co drugi nastolatek zaobserwował wyzywanie kogoś innego, a co trzeci sam go doświadczył**. Co trzeci badany spotkał się z ośmieszaniem i poniżeniem znajomych, a co czwarty nastolatek przyznaje, że ten rodzaj cyberprzemocy był skierowany bezpośrednio w niego. Badani wskazywali **wygląd fizyczny** (51,2%), **ubiór** (45,5%) i **kolor skóry** (40,3%) jako najczęściej obserwowane powody przemocy online. Dziewczęta zdecydowanie częściej niż chłopcy spotykają się z przemocą online związaną z wyglądem i ubiorem, ale to chłopcy nieco częściej doświadczają różnych form przemocy w internecie – wyzywania, ośmieszania i poniżania. Nieznaczne różnice mają miejsce pod względem miejsca zamieszkania uczniów – im większe miasto, tym częściej spotykają się oni z cyberprzemocą.

Rodzice mają małą świadomość doświadczania przemocy online przez ich dzieci i zapytani, nie znają najczęstszych powodów takich ataków. Takie odpowiedzi nie dziwią – blisko 40% badanych nastolatków przyznaje, że w obliczu spotkania się z cyberprzemocą nikomu o tym nie powiedziało, a **tylko 21,2% nastolatków szukało pomocy u rodziców i opiekunów prawnych**. Podobny odsetek badanych zwrócił się do przyjaciół i znajomych, a tylko co dwudziesty nastolatek decyduje się zgłosić problem z przemocą online nauczycielowi czy psychologowi/pedagogowi. Dziewczęta częściej niż chłopcy szukają pomocy w przypadku bycia ofiarami przemocy, ale nie występują różnice ze względu na wiek.

Zachowania ryzykowne w internecie

Spotkania z osobami dorosłymi poznanymi w internecie

Prawie **dwóch na dziesięciu nastolatków spotyka się z osobami dorosłymi poznanymi w internecie** – chłopcy decydują się na to nieznacznie częściej niż dziewczęta. 25,3% nastolatków nie informuje o tym spotkaniu nikogo, blisko 40% informuje rodziców lub opiekunów, a prawie 20% daje znać znajomym. Autorzy badania zwracają uwagę, że w porównaniu do poprzedniej edycji badania, utrzymuje się tendencja nieinformowania nikogo o planowanym spotkaniu. Dodatkowo, choć podobny odsetek nastolatków informuje o planowanym spotkaniu rodziców, to mniej, względem poprzedniego badania, daje znać znajomym.

Seksting

Średnio połowa nastolatków deklaruje, że nie otrzymała za pośrednictwem internetu czyjegoś nagiego lub półnagiego zdjęcia. Dokładnie **30,4% uczniów szkoły podstawowej i 51,8% uczniów liceum potwierdza, że otrzymało treści z czyimś nagim wizerunkiem**. W przypadku najstarszych nastolatków odsetek ten nieznacznie spada.

Tylko 5,6% wszystkich rodziców przyznało, że wiedzą, iż ich dzieci otrzymały tego rodzaju treści i tylko 1% rodziców zadeklarowało, że wiedzą o wysłaniu nagich lub półnagich zdjęć przez swoje dziecko.

Patostreamy

Co czwarty nastolatek ogląda tzw. patostreamy, czyli wulgarne, obsceniczne i nacechowane przemocą widowiska lub transmisje internetowe nadawane na żywo w serwisach streamingowych, np. YouTube. Duży odsetek nastolatków, bo aż 16,1%, nie jest w stanie określić, czy oglądane przez nich treści zaliczają się do tej kategorii. **Chłopcy oglądają tzw. patostreamy niemal dwukrotnie częściej niż dziewczęta**, a zainteresowanie nimi wzrasta w każdej grupie wraz z wiekiem oraz ma nieznaczny związek z miejscem zamieszkania – im większa aglomeracja, tym częściej oglądanie patostreamingów cieszy się zainteresowaniem nastolatków. Jak w przypadku innych aktywności, badanie ukazało niewiedzę rodziców

– **nastolatki oglądają patologiczne treści dwukrotnie częściej, niż przypuszczają ich rodzice.**

Jak wynika z raportu, wraz z wiekiem rośnie ekspozycja nastolatków na treści o charakterze antyspołecznym¹ w mediach społecznościowych. Najwyższą wartość (52,2%) przyjmuje ona w dużych miastach. Jednocześnie wielu nastolatków i nastolatek twierdzi, że w mediach społecznościowych napotyka dużo treści prospołecznych – tego zdania jest aż 56,1% badanych.

Cyberbezpieczeństwo

Ponad 10% młodzieży doświadczyło włamania na konto e-mail lub na portalu społecznościowym czy też kradzieży dóbr wirtualnych, tj. punktów, przedmiotów w grach online. Im starsi uczniowie, tym częściej padają ofiarami cyberprzestępczości. Jednocześnie **co trzeci nastolatek uważa, że w sieci można zachować pełną anonimowość**, a 90% badanych uważa, że bez problemu można znaleźć w niej piracką wersję filmu lub muzyki. Około 70% młodzieży uczęszczającej do szkół średnich akcentuje znaczenie zagwarantowania dostępu do internetu wolnego od cenzury (ingerencji w treść) dla każdego. Jednocześnie podobny odsetek uczniów tych szkół wskazuje, że osoby, które obrażają innych w internecie, pozostają bezkarne. Jak wnioskują autorzy badania, nastolatki nie podchodzą do ekosystemu internetu w sposób bezkrytyczny i dostrzegają w nim wiele zagrożeń. Najbardziej obawiają się kradzieży i udostępnienia ich danych, utraty środków finansowych, włamań do smartfonów i komputerów, a także różnych zagrożeń związanych z cyberatakami. Jednocześnie co trzeci nastolatek ma świadomość, że to on sam ponosi odpowiedzialność za swoje bezpieczeństwo w internecie.

Kontrola rodzicielska

Według nastolatków ponad połowa ich rodziców nie ustala zasad dotyczących korzystania z internetu przez dzieci, a wskaźnik ten rośnie wraz z wiekiem dziecka. Co czwarty nastolatek dostaje od rodziców wytyczne względem maksymalnego czasu, jaki może spędzić w internecie, a prawie **20% nastolatków deklaruje, że rodzice rozmawiają z nimi profilaktycznie, aby zapobiec zagrożeniom w internecie.** Jednocześnie prawie co siódmy nastolatek przyznaje, że „mogą robić, co chcą”, bo rodzice nie egzekwują wprowadzonych zasad.

Deklaracje rodziców w tym temacie nie pokrywają się z informacjami, udzielonymi przez dzieci – prawie 60% opiekunów twierdzi, że ustala zasady korzystania z internetu.

Przeważająca większość nastolatków konsekwentnie przestrzega ustalonych z rodzicami reguł dotyczących korzystania z internetu, jednak 13% deklaruje, że robi to rzadko, a prawie co jedenasty nigdy nie przestrzega takich zasad. W większości (74%) domów nie stosuje się filtrów rodzicielskich lub innej technologii ograniczającej dostęp do niebezpiecznych treści. Jeśli już ma to miejsce, to częściej w dużych miastach.

Zdecydowana większość rodziców, tj. 74,6%, wskazuje na skuteczność swoich działań kontrolujących treści internetowe, do których dostęp mają ich dzieci. Natomiast znacznie mniejszy odsetek nastolatków, tj. 38,9%, podziela to przekonanie. Wielu rodziców nie zdaje sobie sprawy z tego, że skuteczność ich starań mających na celu monitorowanie treści i aktywności online młodzieży, jest często inaczej postrzegana przez nich samych i przez ich dzieci.

Problematyczne Użytkowanie Internetu (PUI)

Spory wzrost poziomu wskaźnika PUI wśród nastolatków można było obserwować między rokiem 2020 a 2022 (o 5,1 punktów procentowych). W najnowszej edycji badania 8,3% nastolatków spełniło kryteria zaliczające ich do tej kategorii. Chłopcy nieco częściej (o 3 punkty procentowe) od dziewcząt spełniają kryteria wykazujące wysoki lub bardzo wysoki poziom Problematycznego Użytkowania Internetu. Najmłodszy uczniowie nieco częściej (o 6,2 pp.) od najstarszych spełniają kryteria wskazujące na wysokie lub bardzo wysokie PUI. Jednocześnie wysoki lub bardzo wysoki poziom PUI jest najbardziej widoczny wśród nastolatków o wysokiej świadomości własnego wyglądu w mediach społecznościowych.

Wiarygodność internetu – weryfikacja treści

Połowa nastolatków podejmuje się weryfikacji autentyczności informacji zamieszczonych w internecie i nieznacznie mniej deklaruje, że sprawdza także wiarygodność osób i profili w portalach społecznościowych. Przy ocenie wiarygodności informacji znalezionych

w internecie nastolatki kierują się przede wszystkim zaufaniem do danej strony internetowej lub portalu społecznościowego (51,7%) oraz przekonaniem o uczciwości autorów treści, które odnajdują w sieci (51,4%). Dla co trzeciego nastolatka kryterium wiarygodności informacji jest przekazywanie jej przez wiele osób oraz liczne źródła medialne jednocześnie.

Internet w szkole

Z odpowiedzi nastolatków wynika, że **w co trzeciej polskiej szkole** (najczęściej podstawowej) **korzystanie z urządzeń mobilnych** (smartfon, tablet, laptop), mających dostęp do internetu, **nie jest możliwe**. Jednocześnie prawie co trzeci uczeń ma możliwość korzystania z takich urządzeń na terenie szkoły podczas przerw lekcyjnych. Względem badania z 2018 roku zwiększyła się liczba szkół, które wprowadziły takie regulacje.

W obrębie aktywności szkolnych nastolatki używają internetu najczęściej do odrabiania lekcji (69,1%) oraz przygotowania do sprawdzianów i klasówek (41,9%). Co siódmy nastolatek zagląda do sieci w celu poszerzenia swojej wiedzy potrzebnej do szkoły. Najczęściej wykorzystywanymi źródłami internetowymi są wyszukiwarka Google, serwis YouTube oraz Wikipedia. Dużą popularnością wśród młodzieży cieszą się także serwisy z gotowymi opracowaniami szkolnymi.

Według uczniów **nauczyciele używają internetu podczas lekcji głównie do odtwarzania prezentacji i filmów**, najczęściej podczas przedmiotów humanistycznych. Internetowa komunikacja między uczniami i nauczycielami to praktyka, która zyskuje na popularności – 36,7% nastolatków twierdzi, że komunikuje się z nauczycielami za pomocą internetu. Częstotliwość tego typu interakcji wzrasta wraz z wiekiem uczniów i nie jest uzależniona od miejsca zamieszkania. Ich odsetek wzrósł o 18,2% względem 2018 roku.

Sharenting – udostępnianie wizerunku nastolatków przez rodziców i opiekunów

Prawie co drugi nastolatek deklaruje, że rodzice lub opiekunowie zamieszczają w mediach społecznościowych zdjęcia z ich wizerunkiem, co budzi w nich różnorodne emocje. Jedna trzecia nastolatków deklaruje, że odczuwa w związku z tym obojętność, ale blisko co czwarty z nich

czuje zawstydzenie i skrępowanie. 20% badanych wskazuje, że umieszczane przez rodziców zdjęcia wywołują w nich radość, a niewiele mniej (18,8%) niezadowolenie. Dziewczęta częściej wykazują negatywne reakcje (jak zawstydzenie/skrępowanie, niezadowolenie, złość) po opublikowaniu ich zdjęć w mediach społecznościowych rodziców, choć jednocześnie wśród dziewczynek częściej obserwowana jest radość. Niewielki odsetek nastolatków wskazuje, że towarzyszą im inne negatywne emocje, takie jak złość (8,8%), smutek (3,3%), wrogość (2,9%), a nawet strach (2,3%), przerażenie (2,8%) czy poczucie winy (1,3%). Z kolei główne emocje towarzyszące rodzicom podczas publikacji zdjęć to radość (51,4%) i duma (59%).

Jak nastolatki spędzają w internecie czas wolny?

Młodzi ludzie najczęściej wybierają spędzanie swojego wolnego czasu w sposób konsumpcyjny i relaksacyjny, słuchając muzyki, oglądając filmy, odpoczywając, zajmując się swoimi zainteresowaniami (hobby). Słuchanie muzyki i odpoczynek są ulubionymi zajęciami co trzeciego ucznia liceum. Opinie rodziców i nastolatków na temat ulubionych sposobów spędzania wolnego czasu są w wielu kwestiach dość zgodne, obie grupy często wskazują na aktywności, takie jak: **słuchanie muzyki, hobby, sport, odpoczynek i oglądanie filmów** jako swoje ulubione zajęcia. Rodzice częściej niż ich dzieci wskazują jednak na spotkania z rówieśnikami jako preferowaną formę spędzania czasu wolnego przez nastolatków.

Internet a poczucie szczęścia i zdrowie

Ponad 40% nastolatków twierdzi, że brak dostępu do internetu wpłynąłby negatywnie na jakość ich życia, czyniąc je mniej satysfakcjonującym – szczególnie dotyczy to dziewcząt. Na negatywne odczucia w związku z brakiem dostępu do internetu w mniejszym stopniu wskazuje młodzież mieszkająca na wsiach i w małych miastach. Z odpowiedzi rodziców i opiekunów wynika, że często nie zdają sobie oni sprawy, jak mocno poczucie szczęścia ich dzieci jest związane z dostępem do internetu. Badanie określa również możliwość funkcjonowania nastolatków bez mediów społecznościowych. Z ich odpowiedzi wynika, że **co piąty nastolatek nie jest w stanie dobrze funkcjonować bez mediów społecznościowych dłużej niż kilka godzin**, a 11,5% nie byłoby w stanie wytrzymać

nawet godziny bez używania platform społecznościowych. Problem ten nasila się wraz z wiekiem nastolatka oraz jest nieznacznie silniejszy u dziewcząt. Rodzice są bardziej krytyczni wobec swoich dzieci w ocenie zdolności nastolatków do wytrzymania bez platform społecznościowych. Odsetek młodzieży uważającej, że mogłaby nie korzystać z portali społecznościowych tydzień lub dłużej, jest wyraźnie wyższy, niż wynikałoby to z odpowiedzi rodziców (39,5% vs. 27,4%).

Autorzy badania zapytali nastolatków także, czy ich zdaniem korzystanie z sieci szkodzi zdrowiu. Niemal **jedna czwarta badanych jest niepewna**, czy ta aktywność może negatywnie wpływać na zdrowie, a **36% badanych uważa, że korzystanie z internetu nie wpływa negatywnie na ich zdrowie**. Dziewczęta częściej (o 14 punktów procentowych) niż chłopcy wyrażały przekonanie o szkodliwości.

Rodzice częściej niż ich pociechy twierdzą, że internet może wpływać negatywnie na zdrowie. Połowa rodziców (53%) wiąże internet ze stanem zdrowia – czterech na dziesięciu nastolatków i nastolatek zauważa takie samo powiązanie.

Media społecznościowe

W badaniu zapytano nastolatków, ile posiadają kont w mediach społecznościowych. **Co czwarty nastolatek posiada od 5 do 8 kont w mediach społecznościowych**, natomiast **jedna trzecia ma więcej niż 8** takich kont. Wartości te nie są uzależnione od płci, wieku ani miejsca zamieszkania. Średni czas spędzony przez nastolatka na korzystaniu z mediów społecznościowych wynosi 4 godziny 12 minut, ale dziewczęta zawyżają tę statystykę – spędzają w portalach społecznościowych średnio o 57 minut dłużej niż chłopcy. Także młodzież zamieszkująca duże miasta ma silniejszą tendencję do spędzania czasu w ten sposób. Prawie **co trzeci nastolatek sprawdza media społecznościowe zaraz po przebudzeniu**, prawie połowa (45,5%) nastolatków poświęca na portale społecznościowe od 1 do 4 godzin każdego dnia – w tym 23,4% z nich od 2 do 4 godzin. 14% badanych deklaruje, że na tej aktywności spędza od 4 do 6 godzin, 7,1% określa ten przedział jako 6 do 8 godzin, a pozostałe **10,7% badanych określiło czas poświęcany na media społecznościowe jako więcej niż 8 godzin dziennie**. Tę ostatnią grupę cechuje **jednocześnie najwyższy wskaźnik poczucia samotności**.

Rodzice znacznie nie doszacowują czasu spędzonego przez młodzież w mediach społecznościowych – wskazują

prawie 3 godziny krótszy czas aktywności ich dzieci na tego typu platformach, niż deklarują to same nastolatki.

Najpopularniejsze wśród nastolatków portale społecznościowe

Liderami mediów społecznościowych wśród młodzieży są Messenger, TikTok oraz YouTube. Połowa nastolatków często korzysta również z Instagrama. Dziewczęta wyraźnie częściej korzystają z platform społecznościowych, takich jak Messenger, TikTok, Instagram, Snapchat i Pinterest. W porównaniu do dziewcząt chłopcy natomiast wyraźnie preferują YouTube i Twitch. Media społecznościowe są używane głównie w celach rozrywki i komunikacji. Bardziej popularne jest słuchanie muzyki niż aktywna komunikacja. **Ponad 40% młodych ludzi korzysta z platform społecznościowych dla zabijania czasu** i z odpowiedzi rodziców wynika, że nie są oni świadomi skali tego zjawiska.

Zaniedbywanie obowiązków domowych i szkolnych z powodu korzystania z social mediów

Co czwarta dziewczynka i co piąty chłopiec zaniedbuje obowiązki domowe z powodu korzystania z mediów społecznościowych i problem ten nasila się wraz z wiekiem oraz ma nieznaczny związek z miejscem zamieszkania – nastolatki z dużych miast częściej niż pozostali zaniedbują swoje obowiązki domowe z powodu aktywności w mediach społecznościowych.

Jeśli chodzi o **obowiązki szkolne**, to **prawie trzech na dziesięciu nastolatków często zaniedbuje swoje szkolne obowiązki** z powodu korzystania z mediów społecznościowych. Analogicznie do czasu korzystania z portali społecznościowych, zjawisko to jest częstsze u starszych uczniów z dużych miast.

Uzależnienie od mediów społecznościowych

Autorzy badania określili skalę uzależnienia nastolatków od mediów społecznościowych, ale nie jest jasne, na jakiej podstawie. W raporcie wskazano, że wysoki poziom uzależnienia ma miejsce w przypadku 12,6%, średni plasuje się na poziomie 27,7%, a niski wynosi 59,7% – nie jest jednak wskazane pytanie lub dane, na podstawie których zostało to określone.

Treści publikowane przez nastolatków w mediach społecznościowych

Młodzież często publikuje swoje zdjęcia oraz filmy w mediach społecznościowych – prezentując przede wszystkim siebie, swoje życie i swoją twórczość. Dziewczęta częściej niż chłopcy publikują treści związane z własnym wizerunkiem oraz inne zdjęcia zrobione przez siebie, podczas gdy chłopcy częściej udostępniają memy, GIF-y i filmiki znalezione w sieci. Uczniowie liceum częściej niż nastolatki z innych typów szkół publikują zdjęcia z wizerunkiem swoim lub znajomych, a także inne zrobione przez siebie fotografie. Młodzież z technikum częściej niż pozostali udostępnia na portalach społecznościowych znalezione przez siebie treści (np. memy, GIF-y). **Wraz z wiekiem rośnie zainteresowanie publikacją zdjęć i filmów z własnym wizerunkiem.** Nastolatki z dużych i średnich miast chętniej niż pozostali dzielą się w mediach społecznościowych własnymi historiami, opiniami, komentarzami. Rodzice często nie są świadomi tego, jakie treści publikują ich dzieci online. Jedynymi obszarami, w którym jest zgodność wskazań między rodzicami a nastolatkami, jest udostępnianie informacji o miejscach odwiedzanych przez młodzież oraz publikowanie stworzonych przez nastolatków grafik, obrazów, rysunków.

Autoprezentacja

Dla znacznej grupy nastolatków (46,2%) **ważne jest postrzeganie swojego wyglądu i skupienie się na atrakcyjności fizycznej** w odniesieniu do mediów społecznościowych, ale ponad połowa badanych jako główny motywator dla publikacji zdjęć wskazuje lokalizację, w której zostały zrobione (np. malownicza okolica, wakacje itp.).

Motywacje dla publikacji swoich zdjęć są różnorodne. Dla dziewcząt większe znaczenie ma atrakcyjność miejsca i osób na zdjęciach oraz ich własny wygląd, podczas gdy dla chłopców kluczowe jest poczucie humoru obecne na zdjęciach. Najsłabszą motywacją dla publikacji zdjęcia jest jego potencjalna popularność i dotyczy to obu płci.

Media społecznościowe a poczucie samotności

Co dziesiąty nastolatek deklaruje wysoki poziom osamotnienia na platformach społecznościowych. Ponad połowę nastolatków (53,9%) cechuje wysoki i powyżej

przeciętnej poziom poczucia osamotnienia w mediach społecznościowych, niezależnie od płci, wieku i typu szkoły. Najbardziej osamotniona czuje się młodzież z dużych miast (58,5%), a najmniej z małych miast – 49,9% deklaruje takie poczucie.

Media społecznościowe a samoocena

Tylko 2,3% nastolatków biorących udział w badaniu określiło swój poziom samooceny jako wysoki. 52,2% określiło jej poziom jako przeciętny, a pozostałe 44,5% zadeklarowało niski poziom samooceny – dziewczęta nieco częściej (o 8 p.p.) niż chłopcy. Bez względu na wielkość miejsca zamieszkania podobny odsetek nastolatków charakteryzuje się niskim poziomem samooceny. Warto nadmienić, że młodzież o niskiej samoocenie cechuje jednocześnie wysoki lub bardzo wysoki poziom Problematycznego Używania Internetu i ma w większości wysoki lub powyżej przeciętnej (60,2%) poziom poczucia samotności.

Internetowe challenge (wyzwania)

Nastolatki biorące udział w wyzwaniach internetowych (tzw. challenge'ach) stanowią mniejszość (30%) wśród całej badanej grupy. Jednocześnie co dwudziesty nastolatek określa, że w ciągu 12 miesięcy wziął udział w co najmniej ośmiu internetowych challenge'ach. Podejmowane przez młodzież wyzwania są różnorodne – od zabawnych czy nierozważnych po nawet takie, które mogą powodować różnego rodzaju niebezpieczeństwa. **Trzech na dziesięciu nastolatków w ostatnim roku wzięło udział w wyzwaniu, w którym mogło dojść do narażenia życia lub zdrowia fizycznego/psychicznego** – ich samych lub innych osób. Choć chłopcy biorą udział w większej ilości wyzwań, inne dane demograficzne nie mają znaczenia – wiek i miejsce zamieszkania nie zmieniają istotnie podejścia do udziału w tego typu wyzwaniach internetowych.

Przypisy

¹ Autorzy raportu nie definiują treści o charakterze antyspołecznym.